

Frognerbadet i Oslo har et trettifall faste morgenbadere. Den harde kjernen på seks-sju kommer hver dag. Hvis det ikke er torden.

Vann i munnen

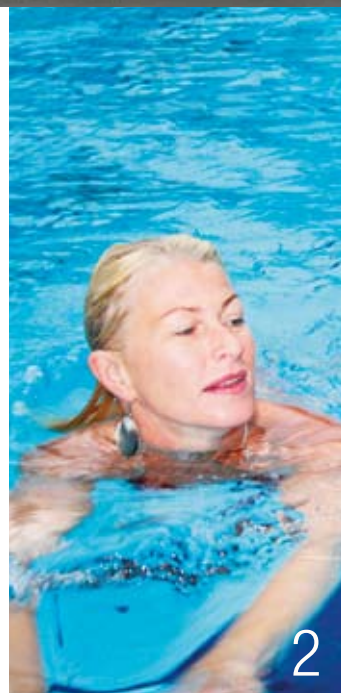
Det er 12 grader i lufta, men minst 26 i vannet. Damene på Frogner bader ute halve året. Uansett vær. Og påstår at det forlenger livet.

Tekst: Kari Gjæver Pedersen Foto: Mona Nordøy

1

1. Gradestokken viser ni grader en grytidlig junimorgen i Oslo. De ivrigste inntar køen før dørene åpner klokka sju. Og noen har ikke kommet ut av morgenkåpen riktig ennå.
2. Journalist Kari Gjæver Pedersen ble nesten våt i håret.
3. Eva (t.h.) sier at hun er 87 år, men vi mistenker henne for å lyve på alderen. Hun er råsprek. Hun har svømt 300 meter hver morgen i 25 år.
4. Kari har bassengets kuleste badehette. Med grisetryne. Ryktene går om at venninnen hennes har en lignende, med kaninører.
5. Utebassenget er 50 meter langt, og temperaturen er minst 26 behagelige badegrader.

2

3

4

«Det hender at streberne prøver å svømme over i vår bane fordi vi har det så hyggelig.»

Klokka er seks. Det regner. Skyene henger lavt og er søkk sure. Jeg fryser pingviner ved tanken på å gå fra pysj til badetøy, men kryper i det.

Klokka er 06.55. Det står allerede en kø av damer i morgenkåpe foran inngangen til Frognerbadet. De ser ut som de gikk feil da de kom ut fra badet hjemme. Da de skulle til kjøkkenet for å sette på morgenkaffen, tok de til høyre i stedet for til venstre, og havnet på gata i tøfler og slåbrok.

Nå forsvinner de inn porten og bortover stien mot garderobene. De går på linje, som et litt skjevt tog. Jeg henger langt etter, kjenner at vannet er kaldt helt ut hit, her jeg står og fomler med lommeboken og inngangs-

billetten. Men så heiser jeg bagen over skulderen og sleper meg innenfor.

I bassenget på høyre side svømmer en dame med en grisebadehette. Det er helt sant. En skikkelig svinerosa gris med tryne og ører og øyne. Ryktene forteller at en av badedamene kjøpte den til venninnen sin, som altså nå ligger der ute og plasker. Ryktene forteller også at den samme damen kjøpte en som så ut som en kanin, til seg selv, men den tør hun ikke å bruke. Jeg tenker at det er synd.

Grisen smiler og sier hei og heter Kari, som meg. Det er faktisk fire av oss her. Kari rister på griseørene. Hun svømmer hver dag så lenge badet er åpent, fra mai til minst

20. august. Nå sparker hun fra og flyter rolig gjennom vannet. Jeg kan se henne helt til hun vender profesjonelt i den andre enden. Da baler jeg så mye med å få dandert morgenkåpen rundt gåsehuden min at jeg mister henne av syne. Nå, der fikk jeg knyttet beltet. Det hjalp. Litt. Men det klaprer fortsatt i tennene.

Eva står ved siden av meg i lysegul frottébadekåpe. Hun har brune legger og smal kropp, og nå skal hun uti. Svupp, sier det, så er hun i vannet. Hun er 87, men det er fullt mulig at hun lyver på seg ti ekstra år. Hun ser uforskammet godt ut. Ikke så rart, egentlig, siden hun svømmer 300 meter hver morgen og har gjort det i 25 år.

– Jeg kunne ikke tenke meg å slutte med det, sier hun.

Eva bor i Jacob Aalls gate like ved, og tar på badedrakt og badekåpe hjemme før hun tusler over fotgjengerfeltet i Kirkeveien som om ingenting var mer naturlig i bybildet enn en gammel dame i slåbrok. Nå svømmer hun nedover langsiden sammen med de andre. Det er mye armer og bein.

Så ler de høyt av noe. Stemningen er som på et cocktailparty med god champagne. Jeg skjønner at jeg kommer til å gå glipp av mye om jeg ikke kommer meg uti snart.

Så er det gjort. Selvfølgelig er det varmere nedi enn oppe på kanten. Jeg prater litt med Kari 2 og Gøril mens jeg sakte får

5

1

2

3

- 1. Man blir ganske enkelt glad av et morgenbad.
- 2. Garderobene er blitt fine etter oppussingen for noen år siden.
- 3 + 4. Og etterpå er det kaffe og kanelboller. Med ordfører Per Ditlev-Simonsen.

4

tilbake følelsen i fingrene. Ved siden av halsen streberne forbi.

– Det hender at de prøver å svømme over i vår bane, fordi vi har det så hyggelig. Men de kan jo ikke bare komme her og plaske og kråle og veive med armene, sier en av damene.

Hun ler. Alle ler. To blanke skaller svømmer forbi. De stopper for en passiar, og jeg får vite at de hører med i gruppen. Blant de faste morgenbaderne er 30 damer og bare seks-sju menn. De mest trofaste kommer hver dag. Det er bare tordenvær som stopper dem. Og alderen. Sånn litt etter hvert.

– De pleier å gi seg når de er blitt noen og nitti, sier Eva. Helt alvorlig.

– Rosa var 92, legger hun til.

Rosa Hess eier benken som står ved bassenget. Den er selvsagt rosa. Det er den baderne bruker til å legge fra seg håndklær og andre saker på. Rosa fikk den av dem til 90-årsdagen. Nå er hun 95 og kommer fortsatt på det årlige julebordet.

– Det er svømmingen. Den holder folk i form, sier Eva.

Det bobler i vannet. Plopp, så dukker ordføreren opp. Han skyter gjennom vannflaten med klørvannet drivende over ansiktet og er så blid at man skulle trodd at han aldri hadde sett et kommunebudsjett. Per Ditlev-Simonsen er en ivrig morgen-svømmer. Han er med i klanen med stor K,

og ble i sin tid vervet av en tidligere kollega: Albert Nordengen. Kan hende var det bra for byen at den hadde folk i ledelsen som visste hvilke verdier Frognerparken og -badet representerer for innbyggerne. Tilbake i 1971 var nemlig de folkevalgte ytterst ute på bærtur. Da la kommunen fram en plan om firefelts motorvei gjennom Frognerparken. Da trakk Venneforeningen det lengste strået til slutt. Det gjorde de også da Frognerbadet skulle privatiseres, legges under tak og bli velværesenter. Og da Frogner stadion skulle utvides med et femetasjers næringsbygg for å finansiere idretten.

Anlegget ble modernisert for et par år siden. Gøril Tandberg Smestad har fulgt

godt med på det meste. Hun har rett og slett vokst inn i Frognerbadet. Faren drev i sin tid kafeteriaen og kioskene, og for noen år siden overtok hun selv. Nå står hun med tralla og kaffekannene og kanelbollene ved disken i garderoben. Det er fast kutyme. Det snakkes og drikkes. Men først har det vært hektisk virksomhet. Dusje, tørke, ta på tøy. Damene står på rad og rekke, og blåser håret tørt under fønene. Det labbes og plaskes over fliser. Så er det bokstavelig talt teppefall. Det representerer en liten pekefinger til arkitektene Solheim + Jacobsen, som sto for rehabiliteringen av inngangspartiet, utearealet og garderobene. Sistnevnte er nemlig damene ikke helt fornøyd med.

– Utenfra ser du rett inn mellom skiftebåsene. Vi liker å kunne bevege oss fritt, derfor har vi med dette, sier en av dem, og viser fram et solid teppe som de benytter til å skjerme seg mot nysgjerrige blikk.

Det finnes mange historier fra Frogner-

badet, og det er ikke så rart. Mye er skjedd siden anlegget stod ferdig i 1956, den gangen Rolf Stranger holdt tale og erklærte Norges første friluftsbad for åpnet.

Nå står vi her 51 år etterpå. Det er fuktig og vått både ute og inne. Stemningen er skyhøy. Den siste kanelbollen glir ned og er borte for bestandig. Ordføreren ber om et minnebilde, fortrinnsvis med klærne på. Hvis Fabian Stang slipper til i bassenget etter valget, kommer vi gjerne tilbake.

Snart skal det feires et slags jubileum. Da skal alle morgenbaderne ned til Rådhuset for å delta på en mottakelse. De kommer fra ulike sosiale sjikt, men i badebukse og svømmebriller er alle like.

– Det er godt. Vi møtes som individer og mennesker, kommenterer en av dem.

Innimellom reiser de på tur sammen. Gøril er den store organisatoren. Hun husker alle bursdager, og hun får dem til Danmark og Tyskland. Og hjem igjen.

Apropos hjemme: Tenk at det er slik at

bassengene i Frognerbadet står med varmt vann hele vinteren, og at ingen får lov til å svømme der!

Det er bortkastet. Og ergerlig. For det er ikke så mye som skal til, mener mange som ikke synes at man utnytter mulighetene maksimalt. De er ikke redd for litt snø eller et par kuldegrader.

– Det eneste vi hadde trengt i tillegg til det som allerede finnes om vinteren, er litt varme i garderobene, lyder oppfordringen til byrådet.

Klokka er knapt åtte. Noen har pakket sekken og forsvunnet ut av døra og porten. I storbyen utenfor er dagen så vidt begynt. Været er like dårlig, men jeg er mye blidere. Det er utrolig hva litt latter gjør for humøret. Klærne henger behagelig løst, det gjør de alltid når man har badet. Det er på en måte som om stoffet ikke kommer ordentlig inn til huden. Kanskje det finnes en vitenskapelig forklaring på det? Eller kanskje ikke. Samme kan det være. ●

«De pleier å gi seg når de er blitt noen og nitti.»

EVA (87), FREMDELES FAST MORGENBADER